



LATVIJAS REPUBLIKAS SATVERSMES TIESAS KOLĒGIJA

Jura Alunāna iela 1, Rīga, LV 1010

Tālrunis: 67830735, 67210274 Fakss: 67830770
e-mail: tiesa@satv.tiesa.gov.lv

LĒMUMS PAR ATTEIKŠANOS IEROSINĀT LIETU

Rīgā

2018. gada 16. februārī

Satversmes tiesas 4. kolēģija šādā sastāvā: kolēģijas priekšsēdētājs Aldis Laviņš, tiesneši Ineta Ziemele un Jānis Neimanis,

kolēģijas sēdē izskatījusi Satversmes tiesā saņemto [...] (turpmāk – Pieteikuma iesniedzēja) pieteikumu par lietas ierosināšanu (pieteikums Nr. 9/2018),

konstatēja:

1. Pieteikuma iesniedzēja lūdz Satversmes tiesu atzīt Ministru kabineta 2016. gada 7. jūnija noteikumu Nr. 353 “Kārtība, kādā zemes īpašniekiem vai lietotājiem nosakāmi to zaudējumu apmēri, kas saistīti ar īpaši aizsargājamo nemedījamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku nodarītajiem būtiskiem postījumiem, un minimālās aizsardzības pasākumu prasības postījumu novēršanai” (turpmāk – Noteikumi Nr. 353) 12.5, 39., 43., 44. un 45. punktu par neatbilstošu Latvijas Republikas Satversmes (turpmāk – Satversme) 1., 91., 105. un 107. pantam.

2. Noteikumu Nr. 353 12.5. punkts noteic, ka pieteikumam kompensācijas saņemšanai citstarp pievieno iesniegumu *de minimis* atbalsta saņemšanai saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību zvejniecības un akvakultūras nozarē, ja pieteikumu iesniedz par akvakultūrai nodarītajiem zaudējumiem.

Šo noteikumu 39. punkts paredz nosacījumus, kas Dabas aizsardzības pārvaldei jāņem vērā, pieņemot lēmumu par kompensācijas piešķiršanu.

Noteikumu Nr. 353 43. punkts noteic, ka Dabas aizsardzības pārvalde piešķirtās kompensācijas uzskaita saskaņā ar normatīvajiem aktiem par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību lauksaimniecības nozarē vai par *de minimis* atbalsta uzskaites un piešķiršanas kārtību zvejniecības un akvakultūras nozarē.

Noteikumu Nr. 353 44. punkts paredz, ka informāciju par piešķirtajām kompensācijām Dabas aizsardzības pārvalde uzglabā atbilstoši Komisijas regulas Nr. 1408/2013 6. panta 4. punktam vai Komisijas regulas Nr. 717/2014 6. panta 4. punktam.

Savukārt šo noteikumu 45. punkts nosaka: “Lēmumu par kompensācijas piešķiršanu saskaņā ar Komisijas regulu Nr. 1408/2013 vai Komisijas regulu Nr. 717/2014 pieņem līdz šo regulu darbības beigām vai līdz 2021. gada 30. jūnijam.”

3. Atbilstoši Satversmes tiesas likuma 20. panta piektajai daļai, lemjot par to, vai uz saņemtā pieteikuma pamata ir ierosināma lieta, kolēģija izvērtē, vai:

- 1) lieta ir piekritīga Satversmes tiesai;
- 2) iesniedzējs ir tiesīgs iesniegt pieteikumu;
- 3) pieteikums atbilst Satversmes tiesas likuma 18. – 19.³ panta prasībām;
- 4) pieteikums nav iesniegts par jau izspriestu prasījumu;
- 5) pieteikumā ietvertais juridiskais pamatojums vai faktisko apstākļu izklāsts pēc būtības ir mainījies salīdzinājumā ar iepriekš iesniegto pieteikumu, par kuru lēmusi kolēģija.

Turklāt saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 20. panta sesto daļu Satversmes tiesa var atteikties ierosināt lietu, ja konstitucionālajā sūdzībā sniegtais juridiskais pamatojums ir acīmredzami nepietiekams prasījuma apmierināšanai.

4. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 16. panta 3. punktu Satversmes tiesa izskata lietas par citu normatīvo aktu vai to daļu atbilstību augstāka juridiska spēka tiesību normām (aktiem).

Līdz ar to pieteikumā ietvertais prasījums izvērtēt Ministru kabineta noteikumu normu atbilstību Satversmei ir piekritīgs Satversmes tiesai.

5. Saskaņā ar Satversmes tiesas likuma 17. panta pirmās daļas 11. punktu persona Satversmē noteikto pamattiesību aizskāruma gadījumā var iesniegt pieteikumu Satversmes tiesā. Līdz ar to Pieteikuma iesniedzēja ir tiesīga iesniegt pieteikumu, ievērojot konstitucionālajai sūdzībai Satversmes tiesas likuma 18. un 19.² pantā noteiktās prasības.

6. Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmā daļa noteic, ka konstitucionālo sūdzību (ieteikumu) Satversmes tiesai var iesniegt ikviens persona, kura uzskata, ka tai Satversmē noteiktās pamattiesības aizskar tiesību norma, kas neatbilst augstāka juridiska spēka tiesību normai. Savukārt šā panta sestās daļas 1. punkts prasa pamatot apgalvojumu, ka ir aizskartas tieši pieteikuma iesniedzējam Satversmē noteiktās pamattiesības. Personas pamattiesību aizskārums Satversmes tiesas likuma izpratnē ir saprotams tādējādi, ka apstrīdētā norma rada nelabvēlīgas sekas tieši pieteikuma iesniedzējam (*sk. Satversmes tiesas 2002. gada 11. novembra lēmuma par tiesvedības izbeigšanu lietā Nr. 2002-07-01 3. punktu*). Personai ir jāsniedz ticams pamatojums tam, ka tiesību normas izraisītās nelabvēlīgās sekas rada tieši viņai pamattiesību aizskārums (*sk. Satversmes tiesas 2013. gada 10. maija sprieduma lietā Nr. 2012-16-01 22.1. punktu*).

6.1. No pieteikuma un tam pievienotajiem dokumentiem izriet, ka Dabas aizsardzības pārvalde, pamatojoties uz Noteikumu Nr. 353 12.5., 39. un 43. punktu, (datums) pieņēma lēmumu (numurs) par kompensācijas piešķiršanu par akvakultūrai nodarītajiem zaudējumiem (turpmāk – (datums) lēmums). Pieteikuma iesniedzējai tika atteikts piešķirt kompensāciju. Viņas ieskatā Noteikumi Nr. 353 rada situāciju, ka īpaši aizsargājamo nemedijamo sugu un migrējošo sugu dzīvnieku postījumu rezultātā nodarītie zaudējumi *Natura 2000* teritorijā netiekot kompensēti taisnīgi.

Līdz ar to pieteikums par Noteikumu Nr. 353 12.5., 39. un 43. punkta atbilstību Satversmei atbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

6.2. Pieteikuma iesniedzēja uzskata, ka Noteikumu Nr. 353 44. un 45. punkts neatbilst Satversmei. Tomēr pieteikumā nav ietverts pamatojums tam, ka tieši Noteikumu Nr. 353 44. un 45. punkts radītu nelabvēlīgas sekas Pieteikuma iesniedzējai un aizskartu viņai Satversmē noteiktās pamattiesības.

Līdz ar to pieteikums par Noteikumu Nr. 353 44. un 45. punkta atbilstību Satversmei neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta pirmās daļas un sestās daļas 1. punkta prasībām.

7. Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrā daļa noteic, ka persona var iesniegt konstitucionālo sūdzību Satversmes tiesai vienīgi gadījumā, ja viņa ir izmantojusi visas iespējas aizstāvēt savas tiesības ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem, vai arī ja personai šādu iespēju nav.

7.1. Satversmes tiesa ir atzinusi, ka gadījumā, kad pamattiesības tiek aizskartas ar tiesību piemērošanas aktu, personai jāizmanto vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi, kas paredz iespēju apstrīdēt vai pārsūdzēt tiesību piemērošanas aktu, ar kura starpniecību tiesību norma ir aizskārusi personas pamattiesības. Konstitucionālā sūdzība galvenokārt ir subsidiārs (papildu) personas pamattiesību aizsardzības mehānisms gadījumos, kad ar vispārējiem tiesību aizsardzības līdzekļiem nav iespējams novērst pamattiesību aizskārumu (*sk. Satversmes tiesas 2007. gada 26. aprīļa sprieduma lietā Nr. 2006-38-03 8.1. punktu*).

Vienlaikus Satversmes tiesa norādījusi, ka vispārējie tiesību aizsardzības līdzekļi ir tādi, kuri piešķir reālu iespēju ar konkrēto tiesību aizsardzības līdzekli panākt tādu materiāltiesisku rezultātu, kas novērš iespējamo pamattiesību aizskārumu. Ja imperatīva norma ir formulēta nepārprotami, pieteikuma iesniedzējs atrodas šīs normas tvērumam tipiskā situācijā un nav šaubu par normas piemērošanu konkrētajā gadījumā, Satversmes tiesas likums neprasa izsmelt tādus formāli pastāvošus vispārējos tiesību aizsardzības līdzekļus, kuru izmantošanas rezultātā acīmredzami nav sagaidāms personai labvēlīgs lēmums (*sal.: Satversmes tiesas 2013. gada 23. oktobra sprieduma lietā Nr. 2012-23-01 14. punktu*).

7.2. Saskaņā ar Noteikumu Nr. 353 41. punktu Pieteikuma iesniedzēja (datums) lēmumu varēja apstrīdēt Dabas aizsardzības pārvaldes ģenerāldirektoram viena mēneša laikā no šā lēmuma spēkā stāšanās dienas. Pieteikuma iesniedzēja ir nosūtījusi vairākas vēstules Vides aizsardzības un reģionālās attīstības ministrijai par Noteikumu Nr. 353 piemērošanu. Tomēr no pieteikuma, tam pievienotajiem dokumentiem, kā arī Tiesu informācijas sistēmā pieejamās informācijas neizriet, ka Pieteikuma iesniedzēja būtu apstrīdējusi vai pārsūdzējusi (datums) lēmumu. Vienlaikus Pieteikuma iesniedzēja nav

pamatojusi, ka šā lēmuma apstrīdēšana vai pārsūdzēšana nebūtu reāls un efektīvs līdzeklis Pieteikuma iesniedzējas pamattiesību aizsardzībai.

Līdz ar to pieteikums par Noteikumu Nr. 353 12.5., 39. un 43. punkta atbilstību Satversmei neatbilst Satversmes tiesas likuma 19.² panta otrajā daļā un sestās daļas 2. punktā noteiktajām prasībām.

Ņemot vērā konstatēto un pamatojoties uz Satversmes tiesas likuma 20. panta piektās daļas 3. punktu, Satversmes tiesas 4. kolēģija

nolēma:

atteikties ierosināt lietu pēc [..] pieteikuma (pieteikums Nr. 9/2018).

Lēmums nav pārsūdzams.

Satversmes tiesas 4. kolēģijas priekšsēdētājs

A. Laviņš